

[پوختەى پلانى وانە]

د. سعید محمد عبداللہ

سالى ئەكادىمى 2022-2021

1. زانیاری له سەر پرۆگرامهکه:

زانکۆی سلیمانی	1-1 دامهزراوهی خویندنی بالآ
College of agricultural engineering sciences	2-1 کۆلیج
Natural Recourses	3-1 بهش
kurdology	4-1 بواری خویندن (پسپۆری)
1	5-1 بازنه‌ی خویندن ¹
-----	6-1 پرۆگرامه‌کانی خویندن/ تایبه‌تمه‌ندی
کاتی ته‌واو (په‌یه‌ه‌ستبوون به خویندنه‌وه)	7-1 شیوازی خویندن

2. زانیاری ده‌رباره‌ی وانه‌که:

kurdology کوردولوجی	2-1 ناوی وانه
	2-2 کۆد:
کوردی	2-2 زمان:
Saeed Mohammed Abdullah	2-2 وانه‌بێژ (تیۆری)
Saeed.abdulla@univsul.edu.iq	ئیمیل:
	ت:
	ویب په‌یج، ئیدمۆدۆ:
Saeed Mohammed Abdullah	2-2 کرداری/ سیمینارا
Saeed.abdulla@univsul.edu.iq	تاقیگه/ مامۆستای پرۆژه
	ئیمیل:
یه‌که‌م	2-6 سالی خویندن
یه‌که‌م	2-7 وه‌رزای خویندن
هه‌له‌سه‌نگاندنی به‌رده‌وام	2-8 جۆری هه‌له‌سه‌نگاندن ²
DU: Disciplines based on the university's options	2-9 جۆری وانه‌که ³
ناوه‌رۆک	

1. بازنه‌ی خویندن- یه‌که‌ک له ئەمانه هه‌له‌بێژره: به‌کالۆریۆس «1»، ماسته‌ر «2» و دکتۆرا «3».
2. دوو جۆری هه‌له‌سه‌نگاندن هه‌ن: **هه‌له‌سه‌نگاندنی به‌رده‌وام**; بریتیه له وانه‌یه‌ک که نمره‌کانی دابه‌ش کراوه و خویندکار له ميانه‌ی 13 هه‌فته‌دا به چالاکیی یان تاقیکردنه‌وه‌ی مانگانه «100» نمره‌که‌ی کۆ ده‌کاته‌وه و نمره‌ی خۆی وه‌رده‌گریت به بن تاقیکردنه‌وه‌ی کۆتاییو، یان تاقیکردنه‌وه‌ی زاره‌کی، تاقیکردنه‌وه‌ی نوسراو، پۆرتفۆلیۆ (پوخته‌ی کاریک، ئاماده‌کردنی ره‌شنوسیک یان چالاکیه‌ک) **تاقیکردنه‌وه**; وانه‌یه‌که که تاقیکردنه‌وه‌ی کۆتایی هه‌بیت، بیجگه له چالاکیه‌کانی دیکه‌ی وه‌رزای خویندنه‌که.
3. چه‌ند جۆریکی وانه‌مان هه‌یه. ده‌بیت یه‌که‌کیان یان دوانیان هه‌له‌بێژدریت به پێی پێویستی وانه‌که:
 - وانه‌ی گشتی «General» یاخود بنچینه‌یی «FD: Fundamental Discipline»...
 - وانه‌ی ئاماده‌کاری «PF: Preparatory Disciplines in the Field»...

3. سەرجمە کاتی فەملىنراو (کاتىرهکانى فویندن بۆ هەر وهزىک)

University of Sulaimani												
College of Agricultural Engineering Sciences												
Department: Natural resources												
Decipline: kurdology												
Stage: First												
Total Contact Hours:		65										
Total Self Study Hours:		16										
Total No. Hours:		81										
ECTS:		3.00										
No. of Weeks	Contact Hours					Self Study						
	Theoretical	Practical	Lab.	Project	Visit	Quiz	Reading	Assignment	Report	Midterm Exam.	Final Exam.	
1 st Week (Registration)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2 nd Week	2	3								4	8	
3 rd Week	2	3										
4 th Week	2	3										
5 th Week	2	3										
6 th Week	2	3										
7 th Week	2	3										
8 th Week	2	3										
9 th Week	2	3								4		
10 th Week	2	3										
11 th Week	2	3										
12 th Week	2	3										
13 th Week	2	3										
14 th Week	2	3										
15 th Week (Final Exam.)		-	-	-	-	-	-	-	-	-		-
16 th Week (Final Exam.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
TOTAL	26	39	0	0	0	0	0	0	0	8	8	

- وانەى پەسپۆرىيە «SD: Specialty Disciplines»
- وانەى تەواوكارىيە «CD: Complementary Disciplines»
- پەسپۆرىيەكان لەسەر بنچىنەى هەلبژاردنەكان لە زانكۆ «DU: Disciplines based on the university's options».
- 4. واتە پۆزىشنى وانەكە چىيە، كە سىن پۆزىشنى و دەبىت يەككىيان هەلبژێردرێت:
 - وانەى سەپینراو: «MD: Mandatory discipline»
 - وانەى ئىختىيارىيە: «OD: optional discipline»
 - وانەى ئارەزوومەندانە: «ED: Elective (Facultative) discipline»

۴. مەرجە داواكاراۋەكان / پېش مەرجەكان «لەگەر پېۋىست بوو»

<p>سەرجهم وانەكانى ئەم مۇدىولە پەيوەستە بە ژيانى رۇژانەى خویندكارەوم، چ زانستى بېت يان ژيانى كۆمەلایەتى. ئەم وانەپە بەرچاۋروونىەكى تەواۋ دەدات بە خویندكار بەۋەى لا میانەى ئەو چەندسالەى خویندنىدا بتوانېت بەسەرکەوتوۋىى و بە بېكىشە دەستەبەرى ناۋەرپۆكى وانەو ئەركەكانى بكات.</p>	<p>۴-۱ ناۋەرپۆكى بابەتەكە پەيوەستە بە چ وانەپەكى ترەۋە؟</p>
<p>ھەر خویندكارىك كە سەرەتا دېتە زانكۆ، بەپېى ئەم وانەپە چاۋەرۋانى سەرەتائىترىن زانىارى لېدەكرېت. بۆپە دەمانەۋېت با ساناپى و پلە بە پلە ناۋەرپۆكى بابەتەكان شىبېكەپنەوم، ئەۋەى لەسەر خویندكارە: تەنھا ئامادەبوون و گوپراپەلپەتى لە سەرجهم ھەفتەكانى ئەم مۇدىولەدا.</p>	<p>۴-۲ ئەو شارەزايپانە چىن؟ كە پەيوەستن بەم وانەپەۋە</p>

0. مەرجەگان «لەگەر پېویست بوو»

۱-۵ بۆ تیۆرى	ئامادەبوونىھەتە لە سەر جەم وانەگاندا!
۲-۵ بۆ کردارى / تاقىگە / پروزە	-

۶. جیا کردنەوھە تۋانستە ديارىگراوھگان

تۋانستى كارامەيى / ستوونى ⁵	ھەلگىشانى زانىارى زانستى و ئەكادىمى خويندكارە لەسەرھەتەى دەسپىكى خويندنى زانكۆيى لەم بۋارانەدا: - ئاشناكردنى خويندكار بە ئالوگۆرى زانىارى لە رىگەى تەكنەلۇژىيە سەردەمەوھە - زانىنى ياساۋ رېنمايىھەگانى خويندنى بالاً - چۆنىھەتەى وەرگرتنى ماف و رېزگرتن لە ويستى ئەوانى تر، لە رەوشتى كاركردنو جىبەجىكردنى ئەركدا - دروستكردنى ھەستى پەيوەست بوون بەو ناوھندەى
--	--

⁵ . تۋانستى كارامەيى / ستوونى: برىتتېھە لە شىكردنەوھە ناوھرۆكى وانەكە كە تا چەند ئاستى ئەكادىمىي خويندكار بە شىۋەى ستوونى سەربار دەكات لە پىدانى زانىارى پوخت و وردەكارى لە پىدانى زانىارى كە تايبەتمەندىتەى خويندكارەكە دەربخات لە دۋاى تەۋابوونى وانەكە.

<p>زانيارى لپوهرده گريټ، وه هاوكارى ئهوانى تر له كاتى بوونى پپويستيدا، وه دروستكردنى گيانى خۇبهخشى،</p> <p>- ههستكردن به لپيرسراويتى بهرامبهر به ژينگه،</p> <p>ههركات پپويست بكات، خوڭندكار ئامادهبيت بو بهرنگار بوونه وهى تيكچوونى ژينگه،</p> <p>- ئاستى هوشيارى خوڭندكار ئهوهنده بهرزبيتته وه كه بزائيت هونه رهكانى مامه له (ئه ته كيت) پياده بكات له سهرجه م كارو چالاكيه كانى ژيانى رۇژانهيدا.</p> <p>- راهينانى له سهره تايترين زانياربه كانى فرياكوزارى سهره تايى و سهلامه تى ته ندروستى.</p> <p>- ناسينى په رتوك؛ گۇڤارى زانستى، به شيويه كه بتوانيت سوود وه برگريټ له كاتى پيدانى ههر كار يك كه له ماوهى خوڭندنى زانكوييدا سوودى هه بيت،</p> <p>- خوڭندكار فيرده كريت له دروستى خوڭندنه وه، نوسينى ئه كادىمى له سهرجه م سهرچاوه كانى كتبخانه و سهرچاوه كانى ئينته رنيت، وه پيشاندنى به شيويه زانستى و سهرده مى،</p> <p>- فيركردنى خوڭندكار به ريزگرتن لهوانى تر، له مافه كانى مرؤڤ و جيندر و فره كه لتورى.</p>	
<p>كۆكراوهى سهرجه م پيكهاته كانى ئه م مؤديو له؛ هاندانلىكى زيڤين ده بيت له سهر زيهنى خوڭندكاران، وه ده بيتته هوى بلاوه پيكردنى زانيارى نوئ بو سهرجه م كايه و به شه كانى ترى كؤمه لگه له دهرم وهى زانكؤ.</p>	<p>توانستى دياراخراوا/ ئاسوئى⁶</p>

۷. بابته كانى وانكه په يوه ست به «جيا كردنه وهى توانسته دياريكراوه كان»

<p>مه به ستى سهره كى له م وانه يه:</p>	<p>۱.۷ ئامانجه گشتييه كانى وانكه</p>
--	--------------------------------------

⁶ . توانستى دياراخراوا/ ئاسوئى: برىتبييه له و زانياربييه گشتييه كانى كه ده بنه پالپشتى باشر بو خوڭندكار بو ئه و زانياربييه سهره تاييه كى كه دهيزانيت و بتوانيت هاوكار بيت به و شيويه يه په يامه كه بگه يه نيته شوئنيكى ديكه.

<p>پیدانی زانیاری زانستی و ئەکادیمیە بۆ خویندکاران لەسەرەتای دەسپێکی خویندنی زانکۆیی و ئاشناکردنیی بە یاسا و پێنماییهکانی زانکۆ، بەوەی خویندکاران دووربکەونەووە لە هەندیک هەلە کە پێشتر نەیزانیووە. سەرەرای ئەوانەش فێرکردنیی لەسەر هەستکردن بە لێپرسراویتی و پەيوەست بوون بەو ژینگەیهی تێیدا دەژی، وە هاوکاری ئەوانی تر لەکاتی بوونی پێویستیدا، وە دروستکردنی گیانی خۆبەخشی، وە هەست بەو بەکات کە لە مانای خود تێبگات و کەسیی تاک بە هەند وەرگریت.</p>	
<p>دروستکردنی تاکیکی تەندروستە بۆ کۆمەلگە بەوەی بتوانیت رۆبەرۆوی ئالنگارییهکانی ژيانی ئاسایی و ئەکادیمی رۆژانە ببیتەووە.</p>	<p>۲.۷ ئامانجە تاییبەتیهکانی وانەکە</p>

۸. رۆونکردنەوێ ناوەرۆکی وانەکە

	<p>رێبازی خویندن</p>	<p>۱.۸ ژمارە کاتژمێرە تیۆرییهکان</p>
<p>۱ وانە = ۲ کاتژمێر</p>	<p>تئوری چەمکی کوردۆلۆجی، سود و ئامانجەکانی.</p>	
<p>۱ وانە = 3 کاتژمێر</p>	<p>• پراکتیک تێروانینی رۆژەلاتناسەکان بۆ بابەتی کوردۆلۆجی و سنووری کارکردنیان.</p>	<p>هەفتە یەکەم:</p>
	<p>• تیۆری • بابەتەکانی زمان: <ul style="list-style-type: none"> ✚ زانستی زمان و چیهتی زمان ✚ زمان ✚ تاییبەتمەندییهکانی زمان ئاستەکانی زمان (زمانی کوردی بەنموونە</p>	<p>هەفتە دووهم:</p>

	<p>• پراکتیک</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ شیکردنه وهی چه مکی زمان له پروانگه ی زانسته کانی زمان، دهروناسی، کۆمه لئاسی... هتد ▪ راقه کردنی پیروبه ندیی زمان ▪ شرۆڤه کردنی ئاسته کانی زمان (ده نگیساری، مۆرفۆلۆژی، رسته سازی هتد به نموونه) 	
	<p>• تیۆری</p> <p>• ره چه له کی زمانی کوردی:</p> <p>✚ خیزانه زمانیه کان</p> <p>پینگه ی زمانی کوردی له ناو زمانه هیندۆ-ئیرانییه کاند</p> <p>• پراکتیک</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ بنه مای درووستبوون و بلاو بوونه وهی خیزانی زمانه هیندۆ-ئه وروپیه کان ▪ به راورد کردنی زمانه هاوسیگان (کوردی و فارسی به نموونه) 	<p>هفته ی سییه م:</p>
	<p>تیۆری ههفته ی چواره م:</p> <p>زانستی زارناسی:</p> <p>زار</p> <p>جیاوازی زمان و زار</p> <p>جۆره کانی زار له زمانی کوردیدا</p>	<p>هفته ی چواره م:</p> <p>هفته ی پینجه م:</p>

	<p style="text-align: center;">• پراکتیک</p> <p>هفته‌ی چوارم:</p> <ul style="list-style-type: none"> □ پۆلکردنی زاره <p>جوگرافییه‌کان، کۆمه‌لایه‌تییه‌کان ...، بېشه‌ییه‌کان</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ سنووری جوگرافی <p>زاره‌کان به‌پێی زمانی</p> <p>قسه‌کردنی قسه‌پێکرانی زاره‌که</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ پۆلی زاری جوگرافی <p>جیاوازی له‌ده‌وله‌مه‌ندکردنی فره‌ه‌نگی زمانی کوردیدا</p>	
	<p style="text-align: center;">تیۆری هفته‌ی پێنجهم:</p> <p style="text-align: center;">• نووسین :</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ تاپیه‌تمه‌ندییه‌کانی نووسین ✚ جۆره‌کانی نووسین ✚ نووسینی ئاکادیمیانه <p>بنه‌ما زمانیه‌کانی نووسینی کوردی</p>	
	<p style="text-align: center;">• پراکتیک</p> <p>هفته‌ی پێنجهم:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ گرنگی نووسین له‌ژبانی مرۆڤدا. ▪ جیاوازی نووسین و قسه‌کردن ▪ گرنگی نووسین به‌ئەلفویپی لاتینی ▪ چۆنیه‌تی گوتارنووسین، له‌ پروانگه‌ی دروستنووسینه‌وه. 	

	<p>تیۆری ههفتهی شهشههه</p> <p>بهشی میژوو:</p> <ul style="list-style-type: none"> • رهچه له کی کورد و بنه چهی وشه ی کورد و کوردستان. • شوینی جوگرافی و سنووری کوردستان، ناووهه و وتۆیوگرافیای کوردستان. • هه ندیک له شوینه واره کانی کوردستان به نمونهی: (بیستانسور، هه زارمیرد، چه رمۆ...) 	<p>ههفتهی شهشههه + ههفتهی حهوتهه + ههفتهی ههشتهه</p>
	<p>• پراکتیک</p> <p>ههفتهی شهشههه</p> <ul style="list-style-type: none"> • کورد له سه ده کانی ناوه راستد 	
	<p>تیۆری ههفتهی ههوتهه</p> <ul style="list-style-type: none"> • پرۆسهی به ئیسلامبوونی کورد. • کورد له چوارچۆیهی دهولهتی عوسمانی و سه فه ویدا، ورۆلیان له پرووی شارستانی و ئابووری و کۆمه لایه تییه وه. 	
	<p>• پراکتیک</p> <p>ههفتهی ههوتهه</p> <p>پینگه ی کورد له شارستانی ئیسلامیدا (سه ربازی، سیاسی، ئابووری، کۆمه لایه تی)</p> <p>تیۆری ههفتهی هه شته م</p> <ul style="list-style-type: none"> • چه ند لایه نکی ژیان ی کورد له دیدی پرۆژه لاتنسه کوردنسه کاند (ژیان ی کۆمه لایه تی و کلتوری کورد، پینگه ی ئافرهت) • رابوونی رۆشنییری و سیاسی و کلتوری کورد له سه ده ی بیسته مدا . 	

--	--	--

پښکھاتهی نه ته وه پي و ئايني
کوردستان (عهره ب، تورکمان، کلد و
ئاسوور). (زه رده شتي، په هودي،
مه سيحي، به هائي، کاکه يي، ئيزدي،
شه به ک).

• پراکتیک

ههفته ی هه شته م

په ره سه ندي توپزي رو شنيير،
روژنامه گه ري کوردي، خه باتي
سياسي و پښکخراوه پي، جولهي
ناسيو ناليزم، کورد بوون و پاراستي
شوناسي کوردي له چوارچيوه ي
دهوله ته نوپيه کاني ناوچه که.

	<p>تيۇرى ھەفتەى نۆيەم</p> <p>كورد لە چوارچۆيەى گورانكارىيە نۆدەولەتییەكان وململانیتى زلھیزەكاندا.</p>	<p>ھەفتەى نۆيەم:</p>
	<p>• پراكتىك</p> <p>ھەفتەى نۆيەم</p> <p>دەرکەوتنى مېژوونووسى كوردى وتايپەتمەندىيەكانى</p>	
	<p>تيۇرى ھەفتەى دەيەم</p> <p>بەشى ئەدەبىيات چەمكى ئەدەبىيات - ئەدەبى كوردى: ئەدەبى زارەكى (فۆلكلور و مىللى)</p>	<p>ھەفتەى دەيەم:</p>
	<p>- ئەدەبى نووسراو: ئەدەبى</p> <p>- پراكتىك</p> <p>ھەفتەى دەيەم</p> <p>ھونەرە جوانەكان: ھونەرە دوو رەھەندىيەكان: (وینەكېشان بە نمونەى كارى كلاسىك ۋەك مىنياتۆرى ناو شەرەفنامە، پۆرترەيتەكانى بەدىع باباجان. نۆى: زوھەير ھەسىب، رۆستەم ئاغالە، ئارىيان ئەبوبەكر.</p>	
	<p>تيۇرى ھەفتەى يازدە</p> <p>- شىعر، پەخشان</p> <p>ئەدەبى كۆن: شىعرى كلاسىك، خەسلەتەكانى، ناوەرۆكە تايپەتەكانى</p>	<p>ھەفتەى يانزەيەم:</p>

	<p align="center">- پراکتیک هفته‌ی یازده</p> <p>په‌یکه‌رسازی، نمونه‌ی کاری هادی زیائ‌ه‌دین، سه‌یوان سه‌عیدیان شانوگه‌ری: نمونه‌ی کاری چپوار، هوړین غه‌ریب، شوان که‌ریم.</p>	
	<p>تیوری هفته‌ی دوازده</p> <ul style="list-style-type: none"> • ئه‌ده‌بی نوی: گورانکاری و نوپوونه‌وه له کلاسیک، به وه‌رگرتنی نمونه‌ی شیعی گوران و هاوه‌لانی. باسکردنی گروپه گرنه و دیاره‌کانی ناو ئه‌ده‌بی کوردی: پروانگه و کفری، ره‌ه‌ند و ته‌لیعییه‌کان، ویران. 	<p>هفته‌ی دوازده‌یه‌م:</p>
	<p align="center">• پراکتیک هفته‌ی دوازده</p> <p>✚ سینهما: نمونه‌ی کاری یه‌لماز گیونه‌ی، به‌همه‌نی قوبادی، هونه‌ر سه‌لیم، ته‌های که‌ریمی، هه‌وراز محمه‌د ✚ بیناسازی: نمونه‌ی ته‌لارسازی کوئی کوردی. ✚ میوزیک: کامکاره‌کان، حسین یوسف زه‌مانی، ع.ج سه‌گره‌مه، که‌یه‌هان که‌له‌ووور.</p>	
	<p>تیوری هفته‌ی سیازده</p> <ul style="list-style-type: none"> • په‌خشان: به‌شه‌کانی (وتار، چیرۆک و روومان، ژیاننامه..). 	<p>هفته‌ی سیانزه‌یه‌م</p>
	<p align="center">• پراکتیک هفته‌ی سیازده</p> <p>✚ بیناسازی: نمونه‌ی ته‌لارسازی کوئی کوردی. ✚ میوزیک: کامکاره‌کان، حسین یوسف زه‌مانی، ع.ج سه‌گره‌مه، که‌یه‌هان که‌له‌ووور.</p>	

1 کارکردن (۳ کاتژمیر)		۲.۸ ژماره‌ی کاتژمیری کرداری
	-	هفته‌ی یه‌که‌م:
	-	هفته‌ی دووهم:
	-	هفته‌ی سییه‌م:
		هفته‌ی چواره‌م: هفته‌ی پینجه‌م:
	-	هفته‌ی شه‌شهم + هفته‌ی حه‌وته‌م + هفته‌ی هه‌شته‌م
	-	هفته‌ی نۆیه‌م:
	-	هفته‌ی ده‌یه‌م:
	-	هفته‌ی یانزه‌یه‌م:
	-	هفته‌ی دوانزه‌یه‌م:
	-	هفته‌ی سیانزه‌یه‌م
<p>سه‌رچاوه‌ی ئیجباریی: ده‌بیټ مامۆستای به‌رپز ئه‌و سه‌رچاوانه‌ بده‌ت به‌ خویندکار که له‌ دوا‌ی ئه‌م وانه‌یه‌ سوودی لیده‌بیټ. وه‌کو: (رینمایی ریکسازی) (جله‌وگیری) خویندکاران، مانوه‌لی فریاگوزاری خیرا..هتد</p>		
<p>سه‌رچاوه‌ ئیختیاریی: مامۆستای به‌رپز ئازاده‌ به‌ پیدانی ئه‌و سه‌رچاوانه‌ی که هه‌یه‌تی و پپی باشه خویندکار سوودی لیوهر بگریټ</p>		

۹. لەسەر بنەمای لەم وانەییە بۆ فویندکار لاشکرا بکریت لە چ شوینییکی کاردا کاری دەستدەکوویت:

ئەم وانەییە دەبیته دەرچەییەکی زۆر باش بۆ خویندکار کە بتوانیت لە کاتی وەرگرتنی وانەیی تردا لە سالانی داھاتوو، وە بنەما سەرەکیەکانی دەستکەوتنی کار ئێو ریکارانەن کە دەبیته ھەموو کەسیکی ئەکادیمی بیانزانیته، بە دنیاییەو ناوەرۆکی ئەم وانەییە ھۆکاریکی زۆر باش دەبیته بۆ پالپشتی وانەکانی ترو دەستکەوتنی کار و ریکخستنی ژيانی رۆژانە.

۱۰. ھەلسەنگاندن:

جۆری چالاکی	۱-۱۰ پێوانەیی ھەلسەنگاندن	۲-۱۰ جۆری ھەلسەنگاندن 2	۳-۱۰ رێژەیی سەدی بۆ قوناغی کۆتایی
۴-۱۰ تیۆریی			
۶-۱۰ چالاکی لە ماوہی وەرزی خویندن			
کەمترین ستانداردی جیبەجیکردن، بۆ نمونە زانینی زمانییکی دیکە...			

Saeed Mohammed Abdullah	مامۆستای وانهی تیۆریی
Saeed Mohammed Abdullah	مامۆستای وانهی پراکتیکی

Approved by the Curriculum development Committee:		Signature
1	Dr. Khalid Taib Muhammad (Head)	
2	Dr. Mohammad Abdulrazaq Fattah (Member)	
3	Dr. Shuela Mohammed Sheik- Abdullah (Member)	